

**LIBERALNA
PARTIJA
CRNE GORE**

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	11. 11	20. 5	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	23-1/14-14/6		
VEZA:			
EPA:	656 XXV		
SKRAĆENICA:	PRILOG:		

**Skupština Crne Gore
n/r predsjedniku, gospodinu Ranku Krivokapiću**

Na osnovu člana 148 Poslovnika Skupštine Crne Gore na **Predlog zakona o Ustavnom sudu Crne Gore** podnosim sljedeće amandmane:

AMANDMAN 1

U članu 10 dodaje se novi stav 4 koji glasi:

”Nadležno radno tijelo Skupštine predlog za izbor sudija utvrđuje kvalifikovanom većinom svih članova.”

Dosadašnji stavovi 4, 5 i 6 postaju stavovi 5, 6 i 7.

OBRAZLOŽENJE:

Ustavnim promjenama predviđen je izbor sudija Ustavnog suda kvalifikovanom, dvotrećinskom većinom svih poslanika, da bi se obezbijedilo učešće opozicije u njihovom izboru. Međutim, ni Poslovníkom Skupštine Crne Gore, ni Predlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Ustavnom sudu nije obezbijedeno da i predlagač - skupštinski odbor, odlučuje o predlogu za izbor sudija istom takvom, kvalifikovanom, većinom, već je Poslovníkom (čl. 65, st. 1) predviđeno da odbor odlučuje prostom većinom prisutnih glasova. Bez propisivanja kvalifikovane većine i za utvrđivanje predloga u radnom tijelu Skupštine, omogućeno je da se prethodna selekcija izvrši prostom većinom prisutnih članova skupštinskog odbora i tako ugrozi cilj predviđenog uslova dvotrećinskog izbora u plenumu - da u izboru značajno učestvuje i opozicija. Zbog toga je neophodno propisati da se i predlog kandidata za sudije Ustavnog suda u skupštinskom odboru utvrđuje kvalifikovanom većinom. Obratiti pažnju u tom smislu i na *stav Venecijanske komisije iz tačke 14 mišljenja o Nacrtu zakona o Ustavnom sudu*, tj. preporuku da se posebno reguliše sastav nadležnog tijela skupštine kako bi se obezbijedilo da se u njemu nađu predstavnici svih političkih partija: ”

AMANDMAN 2

U članu 34 dodaje se novi stav 3 koji glasi:

„Ako državni organ ili lice iz stava 1 ne dostavi Ustavnom sudu traženu dokumentaciju u propisanom roku, Ustavni sud može naložiti oduzimanje akta, dokumentacije, drugih isprava i dokaza.“

Dosadašnji stav 3 postaje stav 4.

OBRAZLOŽENJE:

Postojećom odredbom nije predviđeno nikakvo rješenje za slučaj da organ ili lice ne ispune obavezu saradnje sa Ustavnim sudom. Propisana "dužnost" saradnje sa Ustavnim sudom bez sankcije u slučaju propuštanja ostaje samo preporuka, dok, sa druge strane, nema garancije da će uslijed tog propuštanja postupak pred Ustavnim sudom biti moguće sprovesti do kraja. Polazeći od toga, odredbu člana 34 dopuniti tako da se propiše ovlašćenje Ustavnog suda da naloži oduzimanje dokumentacije, po uzoru na isto takvo rješenje koje postoji u Hrvatskoj.¹ Predložili smo i uvođenje kaznenih odredbi, kojima bi se predvidjele sankcije za lice koje propusti da postupi po nalogu Ustavnog suda, po uzoru na postojeće rješenje u Srbiji .

AMANDMAN 3

Član 45 mijenja se i glasi:

Ustavni sud održava javnu raspravu u postupku ocjenjivanja ustavnosti ili zakonitosti, u postupku odlučivanja o izbornim sporovima, u postupku ocjenjivanja ustavnosti i zakonitosti referendumskog pitanja, kao i u postupku za zabranu rada političke partije ili nevladine organizacije.

Ustavni sud može odlučiti da se ne održi javna rasprava u postupku ocjenjivanja ustavnosti ili zakonitosti: ako ocijeni da je u toku postupka stvar dovoljno razjašnjena i da, na osnovu pribavljenih dokaza, može odlučiti i bez održavanja javne rasprave; ako je o istoj stvari već odlučivao, a nisu dati novi razlozi za drugačije odlučivanje u toj stvari, kao i ako postoje uslovi za obustavu postupka.

Ustavni sud može održati javnu raspravu i u drugim slučajevima kad ocijeni da je održavanje javne rasprave potrebno, a naročito kad se radi o složenom ustavno-pravnom pitanju ili kad se postavi pitanje ustavnosti ili zakonitosti o kome ne postoji stav Ustavnog suda.

OBRAZLOŽENJE:

Predlogom zakona javna rasprava je predviđena samo kao izuzetak o kome odlučuje Ustavni sud, što je neprimjereno nadležnostima koje ovaj sud ima i potrebi za jačanjem transparentnosti njegovog rada. Predloženi amandman obezbijeduje da Ustavni sud održi javnu raspravu uvijek kada odlučuje o zabrani političke partije ili nevladine organizacije, o ustavnosti referendumskog pitanja, u postupku odlučivanja u izbornim sporovima, ali i u slučajevima ocjenjivanja ustavnosti ili zakonitosti, osim izuzetno. Predviđeni su slučajevi

kada nije nužno da se u postupku ocjenjivanja ustavnosti ili zakonitosti održi javna rasprava: ako je već odlučivao o istoj stvari, ako postoje uslovi za obustavu postupka, i sl.

AMANDMAN 4

Poslije člana 47 dodaje se novi član 47a, koji glasi:

„Ustavni sud o svakom predmetu mora odlučiti najkasnije u roku od osamnaest mjeseci od pokretanja postupka pred tim sudom.“

OBRAZLOŽENJE:

Neophodno je propisati rok za odlučivanje Ustavnog suda, imajući u vidu značaj efikasnog odlučivanja u postupcima koji se vode pred Ustavnim sudom za djelotvornu zaštitu ljudskih prava, kao i činjenicu da se u Crnoj Gori događalo da Ustavni sud i više od pet godina ne odluči o inicijativi za ocjenu ustavnosti odredbe zakona kojom se krše ljudska prava³. Takav rok, primjera radi, postoji u članu 33 Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske.

Podsjećamo da je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o Ustavnom sudu iz septembra 2013, koji je usvojen nakon ustavnih amandmana iz jula 2013, bio propisan rok od 18 mjeseci u kojem je Ustavni sud morao da odluči. Smatramo da je ovo napredno rješenje sada neopravdano izostavljeno iz Predloga zakona.

Predloženi član bi se, eventualno, mogao modifikovati propisivanjem izuzetnih okolnosti kada sud iz objektivnih razloga ne može da odluči u predviđenom roku. Međutim, u tom slučaju je neophodno propisati i obavezu Ustavnog suda da o tome obavijesti podnosioca inicijative/žalbe/ustavne žalbe i obrazloži kašnjenje.

AMANDMAN 5

U članu 52 u stavu 2, posle riječi „način“ dodaju se riječi „i rok“ tako da glasi:

„Ustavni sud može u odluci odrediti način i rok izvršenja odluke, kao i organ koji je dužan da je izvrši.“

Dodaju se i stavovi 3 i 4 koji glase:

”U roku iz stava 2 ovog člana organ koji je obavezan da izvrši odluku Ustavnog suda dužan je da dostavi obavještenje o mjerama koje je preduzeo.

U slučaju nepostupanja, odnosno kašnjenja u izvršavanju ili obavještanju Ustavnog suda o preduzetim mjerama, Ustavni sud donosi rješenje kojim se utvrđuje da odluka Ustavnog suda nije izvršena, odnosno određuje način na koji će se odluka izvršiti ili zahtijeva od Vlade da obezbijedi izvršenje. Ovo rješenje dostavlja se nadležnom državnom tužiocu, kao i organu nadležnom za izvršenje kog odredi Ustavni sud. “

OBRAZLOŽENJE:

U cilju djelotvorne pravne zaštite neophodno je propisati da organ koji ima obavezu da izvrši odluku Ustavnog suda mora da ga obavijesti da li je to i učinio i na koji način. U slučaju da nadležni organ ne postupi po nalogu Ustavnog suda, neophodno je propisati šta se dalje dešava, tj. ovlastiti Ustavni sud da u tom slučaju odredi način na koji će se odluka izvršiti. Na ovaj način se obezbjeđuje da Ustavni sud po donošenju odluke ostane nadležan za nadzor nad njenim izvršenjem. Dalje, rješenje dostavlja i državni tužiocu, čime se stiču uslovi da državni tužilac po službenoj dužnosti preduzme i krivično gonjenje po osnovu krivičnog djela „Neizvršenje sudske odluke“ iz čl. 395 Krivičnog zakonika.

Iako se izvršenje odluka Ustavnog suda zasniva prvenstveno na njegovom autoritetu, potrebno je propisati i mehanizme koji se mogu aktivirati onda kada autoritet nije dovoljan u izvršenju odluka suda. Na ovaj način se podržava jedan od osnovnih postulata vladavine prava – princip pravne sigurnosti. Iako je propisano da u slučaju potrebe Vlada obezbjeđuje izvršenje odluke, neophodno je da Ustavni sud bude ovlašćen da dobije obavještenje o izvršenju i da zahtijeva od Vlade da obezbijedi izvršenje. Na ovaj način se obezbijeduje, odnosno jača i autoritet Ustavnog suda.

AMANDMAN 6

U članu 65 poslije stave 1 dodaje se novi stav 2 koji glasi:

”Datum koji Ustavni sud odredi za objavljivanje odluke u Službenom listu može biti do 45 dana od dana usvajanja odluke.”

Stavovi 2, 3 i 4 postaju stavovi 3, 4 i 5.

OBRAZLOŽENJE:

U legitimnom cilju sprečavanja poremećaja u pravnom poretku i pravnih praznina koje nekada mogu izazvati znatnu štetu, ima opravdanja rešenje predloženo u stavu 1 da Ustavni sud blagovremeno najavi datum stupanja na snagu svoje odluke danom objavljivanja u ”Službenom listu”, kako bi omogućio zakonodavcu, odnosno drugim nadležnim donosiocima propisa da hitno usvoje propis koji će biti usaglašen sa ustavom i zakonom. Međutim, u ovakvom izuzetnom slučaju **mora se propisati maksimalan rok za odlaganje objavljivanja odluke – od najduže 45 dana** – da bi se osigurala pravna sigurnost, spriječila arbitrarnost i druge zloupotrebe ustavnih prava građana.

AMANDMAN 7

U članu 67 riječi iz stava 1 „po njegovoj inicijativi“ brišu se.

OBRAZLOŽENJE:

Predlogom zakona je propisano nepravedno restriktivno rješenje, po kome izmjenu pojedinačnog akta donijetog na osnovu neustavnog zakona ili nezakonitog drugog propisa može da traži samo ono lice na osnovu čije inicijative je Ustavni sud postupao. Primjera radi, ako sud donese suštinski iste presude na osnovu zakona ili drugog propisa koji se naknadno pokaže neustavnim ili nezakonitim, dejstvo presude Ustavnog suda se ovim nepravedno ograničava samo na pojedinačni akt (npr. presudu) koja je donijeta u odnosu na lice koje je podnijelo inicijativu za ocjenu ustavnosti ili zakonitosti, a ne i u odnosu na druge koji su na isti način oštećeni.

AMANDMAN 8

U članu 68 stav 1, poslije riječi "Ustavom", dodaju se riječi " ili potvrđenim međunarodnim sporazumom", tako da stav 1 glasi:

"Ustavnu žalbu može podnijeti svako fizičko i pravno lice, organizacija, naselje, grupa lica i drugi oblici organizovanja koji nemaju svojstvo pravnog lica, ako smatraju da im je povrijeđeno ljudsko pravo ili sloboda zajemčeni Ustavom ili potvrđenim međunarodnim sporazumom, pojedinačnim aktom, radnjom ili nepostupanjem državnog organa, organa državne uprave, organa lokalne samouprave, odnosno lokalne uprave, pravnog lica ili drugog subjekta koji vrši javna ovlašćenja."

OBRAZLOŽENJE:

Amandman se predlaže u cilju usklađivanja zakonskog teksta sa članom 17, stav 1 Ustava Crne Gore koji glasi: "Prava i slobode ostvaruju se na osnovu Ustava *i potvrđenih međunarodnih sporazuma*" kao i sa članovima 54-60 samog Predloga zakona o Ustavnom sudu u kome se takođe dosledno govori o "ocjeni saglasnosti zakona sa Ustavom *i potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima*" .U skladu sa citiranim čl. 17, st. 1 Ustava Crne Gore, Zakon izričito treba da omogući podnošenje ustavnih žalbi zbog kršenja prava koja su garantovana ratifikovanim međunarodnim ugovorima o ljudskim pravima, ali ne i Ustavom Crne Gore. Takva prava su, primjera radi, pravo na vodu, hranu ili adekvatne uslove stanovanja, propisana Međunarodnim paktom o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima.

AMANDMAN 9

U članu 69 stav 1 riječ „30“ mijenja se u „90“ i glasi:

„Ustavna žalba se podnosi u roku od 90 dana od:
...“

OBRAZLOŽENJE:

Skraćenje roka za podnošenje ustavne žalbe sa prethodnih 60 na 30 dana nije opravdano jer će ograničiti zaštitu ljudskih prava. I do sada je u praksi bilo slučajeva kada su osnovane žalbe bile odbačene samo zbog propuštanja roka od 60 dana. Situacija će biti samo još gora sa skraćenjem roka. Predlažemo da se rok produži na 90 dana, ili da se bar ostavi rok od 60 dana.

AMANDMAN 10

Tekst čl. 75 postaje stav 1, iz koga se briše riječ „samo“, tako da glasi:

„Ustavni sud odlučuje o povredi ljudskog prava ili slobode zajemčene Ustavom na koju se ukazuje u ustavnoj žalbi.“

Dodaje se novi stav 2 koji glasi:

„Ustavni sud može odlučiti i o povredi prava koja se u ustavnoj žalbi izričito ne ističe, ali na koje ustavna žalba ukazuje.“

OBRAZLOŽENJE:

Odlučivanje suda samo o povredi ljudskog prava i slobode na koje se izričito ukazuje u ustavnoj žalbi predstavlja ograničenje koje nije u skladu sa načelom obezbjeđenja djelotvorne zaštite ljudskih prava svima onima kojima su ona ugrožena od strane državnih organa Crne Gore.

AMANDMAN 11

U članu 76 dodaje se novi stav 4 koji glasi:

„Ustavni sud može odrediti da se posljedice nastale donošenjem pojedinačnog akta iz stava 1, nanijete radnjom ili nepostupanjem iz stava 3, otklone povraćajem u pređašnje stanje, naknadom štete ili na drugi način.“

OBRAZLOŽENJE:

Predloženim stavom se ovlašćenja Ustavnog suda u slučajevima predviđenim u stavu 1 i 3 upodobljavaju ovlašćenjima Ustavnog suda propisanim u slučaju "kada je prestalo dejstvo pojedinačnog akta", koja su predviđena u stavu 2. Naime, neophodno je dati Ustavnom ovlašćenju da odredi "način pravičnog zadovoljenja podnosioca ustavne žalbe" i u ostalim slučajevima, kada je šteta nanijeta donijetim pojedinačnim aktom koji je već na snazi, a neće moći da bude otklonjena samim donošenjem novog akta, kao i u slučajevima kada se zabranom daljeg vršenja osporene radnje ili preduzimanjem druge mjere ne mogu sanirati nastale štetne posljedice.

AMANDMAN 12

Dodaje se nova Glava „IV. KAZNE NE ODREDBE“ i novi čl. 112a koji glasi:

„Novčanom kaznom od 1.000 do 10.000 eura kazniće se za prekršaj učesnik u postupku koji u roku ne dostavi Ustavnom sudu osporeni akt, traženu dokumentaciju, podatke i obavještenja, kao i odgovor, odnosno mišljenje na navode i dokaze sadržane u predlogu, inicijativi, ustavnoj žalbi i žalbi.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u organizaciji, državnom organu, odnosno drugom pravnom licu novčanom kaznom do 1.000 eura.“

Glava IV postaje glava V i td.

OBRAZLOŽENJE:

Smatra se da je sankcija neophodna da obezbijedi saradnju sa Ustavnim sudom. Na ovaj način dužnost saradnje sa Ustavnim sudom ne ostaje samo na nivou preporuke. Predlog je izrađen po uzoru na član 110 Zakona o Ustavnom sudu Republike Srbije. Predlog zakona o specijalnom državnom tužilaštvu takođe predviđa sličnu odredbu. Nema opravdanja da obaveza saradnje sa Ustavnim sudom ne bude podržana sankcijom, za razliku od obaveze saradnje sa Specijalnim državnim tužilaštvom.

AMANDMAN 13

Poslije člana 56 dodaje se novi član 56a koji glasi:

Ustavni sud može cijeniti i ustavnost zakona koji je izglasan, a ukazom još nije proglašen. Ako zakon bude proglašen prije donošenja odluke o ustavnosti, Ustavni sud će nastaviti da postupi prema zahtjevu, u skladu sa redovnim postupkom za ocjenu ustavnosti zakona. Ako Ustavni sud donese odluku o neustavnosti zakona prije nego što zakon bude proglašen, ova odluka stupa na snagu danom proglašenja zakona.

OBRAZLOŽENJE:

Postoje situacije kada se predlažu rješenja sporne ustavnosti, posebno u odnosu na usklađenost sa međunarodnim ugovorima o ljudskim pravima. Takva situacija je nedavno nastala u slučaju predloženih izmjena Zakona o medijima, kada je predsjednik Skupštine

zatražio mišljenje Venecijanske komisije. Zbog toga bi trebalo propisati mogućnost ocjene ustavnosti zakona koji je izglasan, ali još uvijek nije proglašen i stupio na snagu, kako bi se predupredile štetne posljedice uslijed neustavnosti njegovih rješenja. Predlog odredbe je izrađen tako da je saglasan sa Ustavom Crne Gore, članovima 149 (Nadležnost) i 150 (Pokretanje postupka).

POSLANIK

Andrija Popović

